

Laška JNS nadaljuje z lažmi

Laška JNS se zopet na dolgo in široko razpisuje v »Jutru« in »Novi dobi«, toda vsi njeni odgovori na naše resnične ugovoritve, ki smo jih podprli z uradnimi dokazi in številskimi, se oddajajo od vsake stvarnosti, čeprav jih pisajo mošnje paragrafov. Njih utrjeni in bojni možgani ne morejo slediti toku časa. Nepriliceno spomin na neprilicani poraz, ki so ga doživeli na dan 25. oktobra lanskega leta je omrežil njih duševnost, da se bosno in nepremišljeno zaletavajo in odhajajo z gorostastimi lažmi sam sebe prepričati, da je edino njihov program zveličaven. Morda vam bo pisec naše zgodovine postavil dostojen spomenik, kjer bo z zlatimi črkami vklešan vaš zveličavni program, da bodo ob njem postajali vaši pravniki in se čudili iznajdljivosti in idejam svojih praočeto.

Čemu toliko kričanja

Laška JNS omladina skuša v »Jutru« od 24. sept. v dolgovestnem in puhlem dopisu pobiti naše trditve, pisane v »Slovenca« in »Slov. domu« in iz onemogle jeze bosno napada vse one, ki niso v njenih redkih vrstah, ali ki so iz njih izstopili. Saljivi ton našega dopisa je silno razburil laške jeenesarje in v svojem dopisu naravnost škujajo g. K. iz Sv. Kristofa, naj se masčuje in s svojimi močnimi pestmi zgrabi za vrat pisca šaljivega, a resničnega dopisa, ki sta ga objavila »Slovenec« in »Slov. dom«. Kolikor nam je znano, je g. K. mnogo pametnejši od laških omladincev in jim rade volje prepusti, da gredo sami po kostanj v žerjavico.

S pavšalnimi trditvami, češ da našega poročila itak ne more vzeti nihče resno, se ne boste izmazali! Da pa ne boste še nadalje elepomislili, ugotavljamo sledeče: Kdo je govoril, da je dalo okrajno načelstvo 5000 din (mi smo zapisali, da je najbrž mislil okrajno organ. JNS), lahko zveste na okrajnem načelstvu, kjer je ime že ugotovljeno. Da ste g. K. od nog do glave oblekli, je tudi resnica in da ste vsem udeležencem »kongresa« plačali vožnjo, hrano itd., vam lahko s pričami dokazemo pred sodiščem. Prosimo vas, da čimprej vložite tožbo, da nam tako daste priliko podati dokaz resnice. Glede vašega namigovanja o predreznem predzadnjem odstavku, vas pa prosimo, da napnete svoje izmučene možgane in si priključite v spomin, kdo je šel iz Smilavža na »kongres« v Ljubljano, potem vam ne bo treba tožiti ne odgovornega urednika »Slovenca«, ne dopisnika.

Vaša trditve, da smo g. K. vabili pred vožnjami v naše vrste, in da se je vozil s klerikali v avtomobilu, je smešna. Povejte, v katerem avtomobilu, s kom in kdo ga je vozil! Ne skušajte overiti naših z dokazi podprtih trditve in odgovarjajte z resnico, če vam že ni postala tuja. Prav tako se vam je zaresilo pri trditvi, da smo mi poslali plačance v Celje ob prihodih g. Zivkoviča. Ali niste bili vi tišči, ki ste najeli en tovarni in dva osebna avtomobila, da ste prepeljali v Celje vse ponižne sluge bivšega diktatorja? Ne bodite vendar otročji in nas ne silite, da posegamo v stvari, ki so zapustile v vsej naši zemlji tako žalostne sadove.

Nad vse predrzen je dopisnik »Nove dobe«, ko v rubriki »Glasovi iz laškega sreza« skuša prepričati slovensko javnost, da smo mi tišči, ki smo pričeli z napadi in z objavljanjem neobjavljenih člankov, ki jih pod kričnimi naslovi priobčujemo nekateri listi itd. Gospodje iz nasprotnega tabora so menda že pozabili, kdo je pričel s kampanjo, ki jim zadnje čase še preda, ker jih naše resnične ugovoritve spravljajo iz ravnotežja. Ali niste takoj po občinskih volitvah začeli brezumno in hudobno napadati naše ljudi, ki vam niso nič žalega storili? Ali se niste poslužili najogabnejših natočevanj in neverjetnih izpadov proti županu, podžupanu in celemu občinskemu odboru, ki nosi samo to krivdo, da vas je zamenjal, in sicer po volji večine meščanov, ki so bili že sili vaše diktature? Ali nismo dolge mesece potrpežljivo čakali, da odnehate z neutemeljenimi napadi na nas? Zakaj se sedaj jezite in pretakate krokodilove solze, ko smo, branec svojo čast, objavili nekaj resničnih člankov, ki dovolj nazorno prikazujejo, kako ste gospodarili dolga leta v naši občini. »Preudarni in zreli možje« prav lahko ugotove, kdo je pričel z izpadi. Prijijamo, da so vse naše ugovoritve in trditve v naših dopisih resnične in podprte z dokazi. Ponovno pozivamo vse prizadete gospode, da nam stvarno odgovorjajo in se ne izmikajo pred našo javnostjo s čudnimi zavijanjmi in jih je strah z nami javno razpravljati o zadevah, za katere smo svojačasno zahtevali pojasnila. Z izmikanjem ne boste nikoli potvrdili resnice!

Še nekaj o hudojamskem gospodu

Dopisnik »Nove dobe« še vedno vneto zagovarja hudojamskega gospoda in poveljuje in povzdiguje njegovo delo v deveta nebesa. Ima ga za strašno velikega nacionalista a pozabja, da se ta gospod še danes ni naučil našega jezika, čeprav že desetletja biva med slovenskim narodom, in še vedno govori neko smešno mešanico, ki bi kvečjemu prišla v poštev pri primerjalnem jezikoslovju. Ali mislite, da so nacionalisti tišči, ki požrtvovalno darujejo za razne ustanove in si tako z de-

Obupen položaj brezposelnih prof. kandidatov

Razmere za brezposelne diplomirane filozofe postajajo vedno slabše. Njihovo število stalno raste. Pred dvema letoma jih je bilo 80, danes jih je že 163, in sicer po skupinah: biologov 10, geografov in zgodovinarjev 28, germanistov 26, klasičkov 5, matematikov 3, pedagogov 27, romanistov 32, slavistov 24, kemikov 4, 2 umetnostna zgodovinarja in dva z izjemo skupino. Kljub velikim potrebam novih učnih moči na gimnazijah, pa je bilo pred nekaj dnevi nastavljenih borih 14 mladih ljudi, ki so končno po večletnem čakanju je prišli do skromnega kruha. Kdaj pa bodo ostali nehalni nositi bremena brezposelnosti in čutili, da so odveč, da nihče ne mara njihovega dela? Strahni čas je, da se temu pravašnju posveti vsa akrib prosvetnih oblasti!

Da vsaj nekoliko odpomore bednemu stanju, v katerem se nahaja velika večina diplomiranih filozofov, prireja »Društvo brezposelnih prof. kandidatov« vsako leto pooblaščenega tečaja za ponavljalne izpite. V letošnji pooblaščen tečaj se je vpisalo preko 100 učencev, od teh je izdelalo 90 odstotkov. Tudi letos med letom namerava društvo organizirati tečaj za učence, ki slabo izdelujejo v šoli, toda šole po božiču.

Starši! Če rabite dobrih inštruktorjev, obrnite se ali pismeno na naslov: »Društvo brezposelnih prof. kandidatov«, Ljubljana, univerza, ali pa se zgledite osebno ob ureh od 10 do 11 v vratarjevi loži na univerzi. — DBPK.

narjem kupujejo simpatije nekaterih nacionalistov. Imeli smo priliko videti podpis hudojamskega gospoda na nabirahni poli neke politične stranke, zato nam je sedaj janno, zakaj se gospodje od JNS tako prijateljsko zavzemajo za njega. Porabili pa tudi nismo, da je njegov najboljši prijatelj iz Laškega, ki ga danes na vse pretege brani, nekoč nemisljeno denunciral ter od centrale TPD, ki je tedaj bila na Dunaju, zahteval njegov odhod iz Laškega. Ali ni res, hudojamski gospod, da ste imeli takrat že kovec pripravljen, a vas je le dobrota rajnega ministra Žerjava pustila še nadalje v Laškem? Kako je bilo z redukcijami, kako so se preganjali naši ljudje in kako se je gospodarilo v Hudi jami, bomo povedali, ko bo prišel čas za to.

Nesmiselna zavijanja

dopisnika »Nove dobe«, ki je v našem poročilu o mestnem vodovodu našel samo razliko 2000 din, so predrzna in hudobna. Ali niste s svojimi kratkimi možgani zapazili razlike pri ca. 700 osebah, katerim je bila vodarina znižana za 8000 din in tudi spregledali, da je sedaj vodarine oproščenih 70 oseb več, kot pod vašim režimom? Na farizejski poziv, naj pridemo z imeni na dan, da bi mogli zopet zagnati krik o naši hudobnosti, pa prosimo g. inženirja Mösslachera, graditelja mestnega vodovoda, da pod vašo samovlado je laška občina štela 1107 prebivalcev, zato ne pišite neumnih laži, ki vas ne morejo oprati in očistiti pred našo javnostjo.

Nepredvidno se zaletavate v bivšega občinskega odbornika H., češ da je imel glavno besedo in vodstvo pri raznih komisijah glede mestnega vodovoda. To je navadna in grda laž! Predsednik vodovodnega odseka je bil g. Dr. P., sedanjí posestnik bivšega graščinskega vrta, in kot tak tudi referent v vodovodnih zadevah.

Pozivamo dopisnika »Nove dobe«, da si priključite v spomin, kdo je dal poklicati iz inozemstva g. inženirja Mösslachera, graditelja mestnega vodovoda. Da poda svoje strokovno mnenje, kako spraviti vodo iz rezervarja v Ogečah v laški rezervar, ki je bil stalno suh? Morda je g. dopisnik že pozabil, da je občina plačala takrat g. tujemu inženirju 1000 din, čeprav svojega mnenja ni podal, ampak se je le kregal z nadzornikom vodovoda o tem, kdo je kriv, da voda ne doseže laškega rezervarja? Pri pogrnjeni in z vsemi dobrotami obložen mizi pri Purgu v Snarjetu pa ni odbornik H. obiral kurjih bedere, ker je že prej odšel. In če je tam inozemski strokovnjak podal kakšne izjave, bodo znali o tem povedati samo gg. Dr. R., Dr. P. in J. M., kateri so bili pri pojedini navzoči. Čista resnica pa je, da se je šele pod sedanjim občinsko upravo vodovod popolnoma preuredilo, in sicer brez pomoči tujih strokovnjakov in brez vsake pojedinje.

Iz živalskega vrta laške JNS

Svinčeno sivi dopisnik »Nove dobe« omenja v predzadnji številki amfibije. Nastaja pa vprašanje, odkod so se pojavile. Da stvar pojasnimo, smo se potrudili do protokolov bivšega obč. gospodarstva in priliš smo do silajnega zaključka, da so se amfibije razvile iz najnižjih poškvalnih bitij — infuzorij, nadalje iz parasitov, ki so živeli v simbiozi z občinskimi denarjem, iz moškotov in klozov, ki gnezdiijo ob Rečici ter končno iz terminov in golobitov iz okolice Radiotherme. Šele iz teh amfibologičnih plavkih mizantropov so se razvile na dan 25. oktobra 1936 popolnejša bitja, ki jih imenuje psihopatološki dopisnik »Nove dobe« amfibije. To so vsaj bitja, ki žive popolnoma na svoj račun.

Pofolci so kot neznatne infuzorije imele kratkotrajno življenje ter so kot krvni sorodniki muhe enodnevne kmalu propadli. Za njimi pa sta se pojavila dva mogočna razreda: trilobiti in amfibije, ki sta si samo začasno v krvnem sorodstvu. Vse nadaljne dokazovanje in tolmačenje bi bilo amfigurij. Če ni konu kaj jasno, naj se potruži g. gospodu, ki poseduje ogromen slovar pristihih tujk in leksikon, kjer sta natančno opisani zgodovinski osebi Tantal in Siziif. Morda mu bo to gospod, ki je v Laškem znan kot zelo učena osebnost, znal raztolmčiti s čisto preprostimi slovenskimi besedami pomen tega sestavka.

TEL. 27-30 **SLOGA**

SIMONE SIMON, očarljiva filmska umetnica, nepozabna iz filma »Matura«, v novem krasnem ljubavnem filmu

Lepi dnevi

TEL. 21-24 **MATICA**

Zopet po dolgem času komični trio: HANS MOSER, LEO SLEZAK in ADELA SANDROK v veliki filmski komediji iz cirkuškega življenja

Cirkus Saran

TEL. 22-21 **UNION**

Premiera največjega zgodovinskega filma **Marija Stuart** v glavnih vlogah **Natalie Hepburn** in **Friedrich March**

Eden izmed obiskovalcev tega filma, ki ga bo doletel zreb bo dobil modern damski klubok po vzoru Marije Stuart, model Salona Truda. Klubok je razstavljen v Unionu.

Predstave danes ob 18., 19.15 in 21.15 uri
Predstave jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri

Františkanska prosveta v Ljubljani otvori v torek, 5. oktobra ob 8 uri zvečer v novi františkanski dvorani svojo dramsko sezajo 1937-38. Otvoritevna predstava bo ta večer »Igra apostolov« od M. Mella v Škerljevem prevodu in pod režijo gospoda Milana Skrbnjaka, režiserja Narodnega gledališča v Ljubljani. Delo ima prolog in epilog in je po svojem osnovnem čustvu resnejše, umetniške vrednosti ter ima poleg prelepih, globoko občutenih scen tudi mnogo živahnosti, ki ga delajo bolj priklupnega in prijetnega. Nekateri prizori pa so gniljivi in pretresljivi. Preskrbite si pravočasno vstopnice v predprodaji, v pisarni »Pax et bonum« v františkanski pazaži, in sicer sedeže po 8, 6 in 5 din, stojališča po 3 din. Člani z legitimacijami imajo na vseh sedežih po 2 din, na stojališču pa 1 din popusta. Dijaška stojališča 2 din. Začetek ob 8, konec pred 10. uro zvečer. Prijatelji naše prosvete vladno vabljene!

Z avtobusom v Trst, dne 10. okt., 24. in 25. okt. in od 30. okt. do 1. nov. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon št. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

Velika prevara s hranilno knjižico

Maribor, 1. oktobra.

Zadnje čase so sicer prevare s hranilnimi knjižicami nekam popustile, odkar se je povrnilo med vlagatelje zopet zaupanje v varnost denarnih zavodov, dogajajo pa se še tu in tam in včasih se posreči spretnemu prevarantu, da napravi prav dobro takšno »kupčijo«. Tak slučaj se je pripetil te dni v Sv. Benediktu v Slovenskih gorah, ter ga je prijavil danes mariborski policiji oškodovani posestnik Jakob Burko. Imel je vložno knjižico od Prve hrvatske štedionice, glasečo se na 15.000 din. Za to knjižico je moral izvesti nepoznan nepridiprav, ki je prišel pred nekaj dnevi k Burku, se mu predstavil kot nakupovalec zlatnine Davorin Trstenjak in med pogovorom spretno spravil besedo na vložne knjižice. Pripovedoval mu je, da je začela vrednost teh knjižic zopet padati in nazadnje se je ponudil, da je pripravljen njegovo knjižico po primerni ceni vnovčiti v Mariboru. Dejal je, da bo dobil za njo 8.487 din, katere bo Burku takoj poslal. Res je dobil knjižico, Burko pa je zaman čakal na denar. Danes je prišel v Maribor ter prijavi stvar na policijo. Poizvedbe so ugotovile, da je bila Burkova knjižica med tem res že vnovčena pri nekem bančnem zavodu za vsoto 7.878 din.

Sodba proti Rupniku in Co. bo izrečena v ponedeljek

Maribor, 1. oktobra.

Skoraj ves dan je trajala danes razprava proti ponarejevalcu bankovcev Francu Rupniku in njegovim tovarišem. Obravnava se je razvijala prav dramatično, ker je klonil pod silo dokazov prav za prav samo Rupnik, dočim so vsi ostali skušali čim bolj zmanjšati svojo krivdo. Valili so vse na Rupnika, sami pa niso skoraj ničesar priznavali. Ob pol 2. popoldne je bila razprava zaključena, predsednik senata dr. Tombak pa je razglasil, da bo objavljena sodba v ponedeljek ob 10. dopoldne.

Najmodernejši kolodvor v državi

Skopje, 2. oktobra.

Ze nekaj let sem poročajo časopisi o novem kolodvoru v Skoplju, ki bo v vsej državi najmodernejši zgrajen in opremljen. Prav zadnje dni je bilo javljeno, da bodo za novo trinadstropno kolodvorsko poslopje dne 10. oktobra t. l. posvetili temeljni kamen.

Nacrtje za postajno poslopje v bizantinskem slogu je izdelal evnetni generalne direkcije držav. železnice, arhitekt Velja Gavrilović. Za začetna dela, to je predvsem za to poslopje in pripadajoče objekte, je tudi že pripravljen kredit 20 milijonov dinarjev. Dejansko so pa s preureditvami na skopljanskem kolodvoru, to je s preurejevanjem tirja, z gradnjo novih modernih kurilnic in vodovodnih naprav že začeli lansko leto, in to iz rednih kreditov.

Ob priliki neke inženirske konference v decembru leta 1936 v Skoplju so tam navzočim inženirjem, med katerimi so bili tudi Slovenci, razkazovali do tedaj dogotovljena zanimiva dela. Rečeno je bilo takrat, in tudi časopisi so o tem pisali, da bodo skupni stroški za dovršitev del znesli okroglo 200 milijonov dinarjev. To je dvakrat toliko, kolikor je proračunano za ljubljanski poglavitni načrt.

Mesto Skopje se zadnja leta gospodarsko zelo lepo in hitro razvija, vendar pa zaostaja glede železniškega prometa daleč za drugimi mesti. Medtem ko ima Zagreb letno okrog 1.300.000 potnikov, Belgrad in Ljubljana nekaj nad 1 milijonov, do seže Skopje komaj 500.000 potnikov, torej komaj polovico potniškega prometa v Ljubljani!

Tekme za podzvezni dan

V nedeljo, dne 3. oktobra, začne ljubljanska nogometna podzveza s svojim vsakotletnim nogometnim programom, na katerem sodeluje večina naših klubov. Letos je poudarek prireditve na brzoturnirjih, ki se vrše ločeno na treh igriščih, in sicer s pričetkom ob 8.30, popoldanski pa ob 14. Sodelujejo pa dopoldne na igrišču SK Reke v izločilnem turnirju pari Grafika : Reka, Jadran proti Svoboda in zmagovalca iz prejšnjih tekem.

Na igrišču Mladike pa imajo svoj pomenek klubi ob 8.30 Korotan : Mars, ob 9.30 Mladika proti Moste in ob 10.30 zmagovalca iz prejšnjih tekem. Nato igrajo popoldne s pričetkom ob 14 na igrišču Hermesa brzoturnir dvojice Hermes proti Ljubljana in zmagovalca dopoldanskih tekem. Na koncu pa se srečata oba zmagovalca med prejšnjima dvojicama.

Veliko zanimanje vlada predvsem na Kodeljevem, kjer se srečata v izločilnih tekmah oba krajna tekmeča Moste in Mladika. Je to tekma, ki po svoji borbenosti prav posebno slovi v ondolnem okolišu, ker privabi vedno rekordno število gledalcev. Če pritaknemo še možnost, da se srečata v finalu Mladika in Mars, potem je podana vsa verjetnost, da bo ta prireditelj najbolje obiskana na vsem turnirju. Saj se pa vsi klubi na srečanje z veliko vneto pripravljajo. Mladika hoče dokazati LNPju, da ima vse predpogoje prvotnega kluba in da bo treba v bodoče z njo prav resno računati, ker je na najboljši poti, da se razvije v prvotnega kluba, kajti tako sistematičnega dela, kakor ga opažamo v tem klubu, ni srečati nikjer drugje. Pri tem spremljajo Mladiko vse simpatije njenih številnih prištev, tako da bo nedeljska prireditev nekakaja revija športnih in pa navijaških sil tega kluba. Kot četrti sodelujejo še aglini Korotanci, ki so letos zopet enkrat uredili svoje vrste in pokazali v prvenstvu kaj lepe uspehe s svojo solidno in požrtvovalno igro. Vabimo otorej naše občinstvo, da poseti to zanimivo prireditev.

Tečaji mednarodnega jezika esperanto. Vsi, ki se zanimajo za ta najlažje priučljivi jezik na svetu, jezik bodočnosti, jezik, ki bo edini pripomoček do sporazuma med narodi, vpišite se v tečaje, ki jih priredi »Klub esperantistov v Ljubljani«. — Prijave sprejemamo vsak dan, razen nedelje, v klubovnem lokalu, Cankarjevo nabrežje št. 7-I, od 19 do 20, in v klubovi pisarni, Dvorakova ul., od 8 do 12 in od 2 do 6. — Posebni tečaji za absolutne srednjih šol, akademike, uradnike, učitelje itd. — Za dijake znižana učnina. Otvoritev prvega tečaja v torek, 5. t. m., ob 8 zvečer.

Center esperantistke gibanja za Slovenijo je Klub esperantistov, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 7-I. Tu se prijavi za tečaje, tu dobite praktično učno knjigo in vsa pojasnila.

Za Putnikov 5-dnevni izlet v Rim in Firenzo se sprejemajo prijave do 4. t. m. Cena 950 din. Temu izletu se lahko pridružijo tudi izletniki, ki žele ostati v Trstu ali pa Gorici, t. j. od 9. do 14. oktobra. Ostale informacije pri »Putniku« in v izletni pisarni Okorn v hotelu »Slon«.

Knez namestnik v Kranju

V petek popoldne se je pripeljal iz Brda v Kranj knez namestnik Pavel. Njegov avtomobil se je ustavil pred župno cerkvijo katero si je potem ogledal pod vodstvom g. dekana Skrbca. V cerkvi se je pomudil precej časa in se zanimal zlasti za starino v njej.

Drobne iz Kranja

Nesreča na gastejskem klanecu. V četrtek večer okrog pol 8 se je peljal po gastejskem klanecu pri Kranju pekovski mojster g. Bogomir Cadež, ki se je pod klanecm zvrnil s kolesa, bodisi radi slabe ceste ali prehitre vožnje in padel v žično ograjo. Pri tem je dobil poškodbo na čelu. Nezvestnega sta prenesla dva fanta v hotel »Union«, kamor je bil poklican rešilni avtomobil, ki je odpeljal Cadeža k zdravniku. Zdravnik je nudil pomočrečeno prvo pomoč, nato pa ga je izročil v domačo oskrbo.

Skupno združenje obrtnikov v Kranju obvešča svoje člane, da se bo v pisarni združenja od 1. oktobra dalje uradovalo vsak dan, razen nedelj in praznikov od 8 do 14. Pomočniki izpiti se bodo vršili v pisarni. Kandidat, k se še niso prijavili, naj se takoj prijavijo v pisarni združenja med uradnimi urami.

Udeležence nedeljske tombole opozarjamo, naj ne hite v bližino odra, da ne povzročajo nepotrebne gneče. Do odra bodo vodili trije prehodni, od njih bodo pripravljene sedeži. Ob morebitni temi bodo trg razsvetljevale 1000-velne žarnice. Navodila in klicanje števil bodo prenašali ojačevalci. Poleg tega bodo postavljene 4 pomožne table za igro, da bo tako vsak udeleženec vedno informiran o vseh klicanih številkah. Dostop s kolesi na trg ni dovoljen. Za nje imajo pripravljene prostore gostilničarji.

Celjske novice

Občni zbor JAD v Celju. Prejšnjo soboto je imelo Jugoslovansko akademsko društvo svoj peti občni zbor. Pretelka poslovna doba je bila zelo živahna. Društvo je priredilo dve javni prireditvi: reprezentančni ples pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja in koncert akademiske pevškega zbora. Obe prireditvi sta lepo uspeli. Čisti dobiček je bil razdeljen med revne akademike brez ozira na pripadnost. Z razširitvijo teritorija je društvo dobilo tudi nekaj novih članov. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Ferdič, podpredsednik Cvetičič, tajnik Ovirik, blagajnik Grobelnik, arhivar Belič in gospodar Klinec.

Trboveljski »slavčki« v Celju. Cenjeno občinstvo opozarjamo na koncert trboveljskih slavčkov, ki po dveletnem presledku zopet pridejo v Celje. Koncert bo jutri, 3. oktobra, ob pol 5. v dvorani Celjskega doma. Zbor bo izvajal popolnoma nov spored. Nastopila bo tudi solistka Režika Koritnikova, ki jo bo na klavirju spremljal dirigent ljubljanske opere g. dr. Svara. Predprodaja vstopnic je v knjižarni K. Goričar vd.

Reprezentanca Ljubljane : reprezentanca Celja. Jutri bo ob pol štirih popoldne na Glaziji nogometna tekma med reprezentancama Ljubljane in Celja v korist podzvezine blaginje. V celjski postavi pogrešamo sicer nekaj dobrih igralcev, vendar je pričakovati lepe in zanimive igre. — V celjski reprezentanci nastopijo: Macuh (O), Zupanc (C), Ključar (O), Volkar (C), Suholežnik (A), Goršek (A), Zorko (O), Gobec (C), Dobrajc (C), Trnovšek (O), Suhla (A); rezerve: Korajžja (O), Škerl (C), Orel (O). Sodil bo g. Veble. — Predtekma bo ob pol treh med mladinskima moštvoma Jugoslavije in Celja proti isti kombinaciji Atletiki in Olimpa. Ker nastopi v juniorskih moštvih več igralcev iz prvih moštev, bo tekma gotovo izredno zanimiva. Sodil bo g. Preisinger iz Celja.

Danes zvečer ob 8. se vrši v društvenem lokalu Delavske zbornice redni letni občni zbor Jug. gozd. lige v Celju. Sprejemali se bodo tudi novi člani! Prijatelji Setonove ideje iskreno vabljene!

Od tu in tam

700 vagonov tobaka so letos pridelali v Hercegovini. Vendar Hercegovci niso zadovoljni s tem pridelkom. Po dosedanjih računih so izdali sadilci tobaka v Hercegovini 12 milijonov dinarjev za razne koleke in za sadike. Delavci, ki so zaposleni na tobacihi poljih, so stali 15 milijonov dinarjev. Kljub velikemu pridelku tobaka stane kmeta en kilogram tobaka nad 15 dinarjev. Velike težave pa so letos s sušenjem tobaka, ker je tudi v Hercegovini kar naprej slabo vreme.

Svetovni potnik in pridigar. Te dni je zagrebška policija prišla nekega Povločica Antona, ki je dopotoval v Jugoslavijo iz Letonske, kjer je pred leti še študiral filozofijo v Rigi. Pa je obesil šolo na klin ter kot baptist odšel po svetu, da po vseh državah obišče baptistovke cerkvene občine. Lansko leto je križaril po Poljski, Češkoslovaški, Madžarski, Romuniji in Bolgariji, letos na jesen pa je začel tudi v Jugoslavijo, kjer se je nekaj časa mudil v Belgradu in Novem Sadu. Kakor izjavlja, hodi po svetu zato okrog, da pridiga po baptistovskih cerkvenih občinah, živi se pa s prostovoljnimi prispevki, ki mu jih dajejo njegovi verski bratje; hkrati pa seveda prodaja svoje fotografije. V bistvu ne bo torej nič drugega, kakor na malo bolj modern način maskiran svetovni popotnik, ki hoče na račun dobrodušnih ljudi zastopati prepotovali evropske države.

Krojaški pomočniki iz Slavonske Požege stavkajo že ves mesec. V stavko so stopili zaradi tega, ker njihovi mojstri niso pristali na zahtevo, da zvišajo pomočniške plače za 10 odstotkov. Sedaj je ta spor vsaj pri nekaterih delavcih končan in so pomočniki redno začeli z delom. Je pa še vedno nekaj takšnih mojstrov, ki na noben način nečajo ugoditi zahtevam svojih pomočnikov. Pomočniki pa zatrjujejo, da toliko časa ne bodo šli delati, dokler ne dobe povišanih plač, pa če stavkajo še tako dolgo.

Pobijanje nepismenosti na Hrvaškem je dobilo zadnje čase večji razmah. Inicijativu za to je dal sam dr. Vlado Maček, sodelovala pa bo vsa zavedna hrvaška javnost. Posebno potrebna je ta akcija v Bosni, kjer je po nekaterih krajih še do 60 odstotkov ljudi, ki ne znajo pisati in brati. V kratkem se bodo sestali pomenbeni prosvetni delavci na sestanek, na katerem bodo določili smernice, kako naj se s pobijanjem nepismenosti začne. Glavno breme pri tem delu bo nosila mladina, ki je vključena v »Napredku«.

Ker je v šoli toliko svojega učenca s palico po glavi, je bila obsojena na 10 dni zapora popojno na eno leto, učiteljica Ljubica Marinković. Zagovarjati se je morala za to dejanje pred sodiščem v Sarajevu. Leta 1935 je poučevala na šoli v Visokem v Bosni. Takrat jo je nek otrok v šoli toliko razjezil, da je vzel palico in ga pošteno naštekal. Kakor je otrok pred sodniki sedaj izjavil, je dobil nekaj udarcev tudi po glavi, čeprav učiteljica pravi, da ga je tepla samo po rokah. Toliko jih je dobil, da se mu je vili kri.

Kulturni koledar

Ivan Kelc

2. oktobra 1927 je umrl v Belgradu šolnik Ivan Kelc. — Rodil se je pri Barbari v Halozah. Učitelj — je končal v Mariboru. Potem je služboval po različnih krajih. — Po analitično-sintetični metodi je sestavil učni načrt za prvi razred ljudskih šol. Priporočal je za dečke teoretični in praktični pouk v gospodarstvu, za deklice pa v vrlinarstvu. V »Popotniku« in »Učiteljskega tovariša« je pisal še o važnosti telesne vzgoje šolske mladine, o slovanstvu in njega bodočnosti itd. — V Novi Štifti, kjer je nazadnje služboval, je dosegel, da so iz enorazrednice zgradili moderno šolsko poslopje za trirazrednico.

Koledar

Danes, sobota, 2. oktobra: Angeli varuhi.
Nedelja, 3. oktobra: Terezika.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 7; mr. Hočevnar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 2. oktobra: »Viničarica«. Red. A.
Nedelja, 3. oktobra: »Beraška operca«. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 2. oktobra: »Evangeljnik«. Premierski abonma.
Nedelja, 3. oktobra: »Pod to goro zeleno«. Izven.
Znižane cene od 30 din navzdol.

Zbrani spisi dr. Klementa Juga

Druga knjiga v letošnjih izdajah Planinske Matice so Zbrani spisi dr. Klementa Juga. Uvod je k tej knjigi pripravil dr. Vladimir Bartol, ki nas uvede v življenjsko usmerjenost in mišljenje tega pionirja modernejšega slovenskega alpinizma. Čas je že bil, da se zbrali raztreseni udici iz raznih revij, kjer je pok. dr. Jug priobčeval svoje članke. Knjiga nam odkrije podobo tega našega plezala, ki je v boju z goro in s samim seboj tragično končal v severni triglavski steni. Razgrne nam lik povojnega človeka, ki je bil sam v sebi razcepljen in si iskal iz razbitosti poti k urejenosti na svojstven, nekoliko nietschejanski način. Bralec, ki jo bo vzel v roke, se ne bo dolgočasil niti trenutka, kajti Jug je znal pisati. Tudi to delo je bogato ilustrirano. Zunanjo opremo mu je, kakor prvemu, spet preskrbel ing. arch. Bojan Štupica.

Občni zbor šentpeterskih fantov. Pod dvema zastavama se je zbralo v četrtek nad 60 fantov na občni zbor. Po poročilih odbornikov je razložil predsednik br. Gajšek o idejni strani prosvetnega udejstvovanja. Pri volitvah je bil izvoljen odbor s predsednikom Sali Severinom in načelnikom Jenkom Davorinom.

Jutri pa v Šiški! Deset let je, kar stoji ponosna zgradba, cerkev sv. Frančiška, zamisel slovenskega duha, mojstra Plečnika. Da se oddolžimo vsem, ki so se za to stavbo žrtvovali, se hočemo jutrišnjih slovesnosti udeležiti. Dopoldne ob 10. bo slavnostni govor — govoril bo p. Odilo — nato darovanje za cerkev in slovesna sv. maša, ki jo bo opravil preč. p. dr. Gracijan Heric, provincial. — Zvečer ob 6 bo govor, darovanje za cerkev in procesija z baklami. Med procesijo bo igrala godba in ljudstvo bo prepevalo lavretanske litanije. Po procesiji zahvalna pesem in blagoslov z Najsvetejšim. — Kdorkoli si, ki to bereš, pridi! Ne bo ti žal. Gotovo pa vi tretjeredniki in častilci sv. Frančiška, pridite! — Na evidenje v Šiški!

Uspeh zagrebske lahke atletike v Budimpešti

Zagrebcani vedo na papirju brez dvoma največ povedati, morda toliko kot meščani vseh naših mest skupaj. Jasnje je torej in naravno, da imajo tudi v lahki atletiki prvo besedo (seveda le v pravem, ne prenesenem pomenu besede). Njihovi športniki so prvi v državi, v Zagrebu je sedež Jugoslovanske lahkoatletске Zveze, v Zagrebu so že bile prirejene celo balkanske igre, Zagrebcani postavljajo odlične rezultate in imajo odlične lahkoatletске govornike. Isti Zagrebcani imajo tudi sijajne bojne taktike in kombinacije (zadnjič so hoteli na državnem prvenstvu uvesti predtekmovanja celo za 800 in 1500 m ter so pri tem postopali izredno duhovito, saj so v en predtek porinili skupaj kar samih šest Slovencev, pet Primorjancev in Zorjo iz Murske Sobote, čes. naj se Kranjec pokoljejo in eliminirajo med seboj, v finalu bomo pa mi pobirali točke, ker bomo iz drugih predtekov, čeprav z obupnim časi, prišli v finale!) Niso od muh tile naši »poborniki« lahkoatletskega športa! Toda tudi Slovenci nismo tako močno čez grčo žagani kakor si mislijo naši ljubji veleumestni prijatelji! Ta duhovitost je vendarle malo preveč »balkanska«, kaj takega bi morda spregledal kvečjemu Stefek iz Zagorja! Slovenski zastopniki na tem državnem prvenstvu si niso pustili na tako medvedje neroden način stopati na kurja očesa! Vodja ekipe ASK Primorja, g. Sanein iz Ljubljane se je tem nameram najodločneje uprl in odpeljal svoje atlete nazaj v naše belo mesto, kjer take nekoarktosti nikdar niso dobile mesta in ga tudi ne bodo. Veletni prvak države, ASK Primorja, ki je bil tudi letos stoprocentni favorit, je odšel s tekmovanja za državno prvenstvo! S tem je to tekmovanje seveda postalo brezpredmetno, saj je manjkal najmočnejši klub v državi! Seveda zgovorni Zagrebcani niso molčali. Širni domovini so z velikimi jerihunskimi

trobentami oznanili uspeh zagrebskega predstavnika, Konkordije. To priliko so zagrebski listi porabili tudi zato, da bi zbrisali madež s tekmovalnega programa (prireditelj, Zagrebcani, so poleg diplomatske predtekom na 800 in 1500 m »uredili« spored še tako, da bi maloštevilni atleti SK Primorja zaporedoma morali nastopati v disciplinah, ki so bili zanje prijavljeni, nekateri kar po petkrat isto popoldne!). Tako so mislili prekanjeni »poborniki« izžepati slovenske lahkoatlete za finalne borbe! Toda Slovencem tudi niso zrasle glave ne na hrvaških, ne na slovenskih željnikih!

Ti »poborniki« skrbje za zagrebsko lahkoatletiko tudi še na drugačen način! Nekaj lahkoatletov Slovencev so že zvalili v zagrebske klube s tem, da so jim poskrbeli eksistenco. Ko so se naši slovenski lahkoatleti letos vračali z balkanskih iger v Bukarešto, kjer so dosegli odlične rezultate, so jih na zagrebskem kolodvoru že čakali zagrebski »snubeči«. Seveda se naši zavedni fantje tem kalinom niso dali ujeti na limance.

Prejšnjo nedeljo so šli Zagrebcani kar v Budimpešto (!) kazati svoje lahkoatletsko znanje! Dvojboj so seveda izgubili, in sicer s 55 in pol točke proti 68 in pol točke. Kako pa boste ostrmeli, ko vam povemo, da je v Budimpešti lahkoatletsko okrožje postavilo proti reprezentanci svojo četrto ali peto garnituro! Ti »vodilni« lahkoatleti v naši državi so izgubili dvojboj celo s tako ravno budimpeštansko garnituro! Prav zares, fenomenalen uspeh!

Ko pa berete zagrebske športne rubrike, ki poročajo o tem »slavnem« dvojboju n nadvse zvestem »porazu«, se morate smejati! Zagrebcani imajo humor, pravi pravcati humor! Nikjer namreč ne omenjajo, s kakšno budimpeštansko lahkoatletsko garnituro so se pomerili reprezentanti Zagreba, kako »visokoz« so jih cenili Madžari, še preden so nastopili! Dobite pa zato debelo tiskano naslov: Budimpešta je pobijedila nekompletno reprezentacijo Zagreba! Ta naslov je pa res že kar prežet z »galgen-humorjem«! Zagrebcani ga pa znajo pih-niti kakor nihče!

Od tu in tam

Dr. Maček je včeraj popoldne sprejel odposlanca Združene opozicije na daljši razgovor. Pred tem razgovorom je dr. Maček sklical konferenco, na katero so prišli inž. Avgust Košutič, prof. Jak. Jelašič, od SDS pa Vekoslav Vilder in Sava Kosanović. Uspehi razgovorov z odposlanci Združene opozicije se niso znani.

Novih prošelj za namestitev pri sodiščih do nadaljnjega zaradi prenapolnjenosti vseh mest ne bodo sprejemali. Na to je opozoril že razpis predsedništva apelacijskega sodišča v Ljubljani z dne 2. januarja 1937. Kadar se bodo prošnje spet začele sprejemati, bo to objavljeno v dnevnem časopisu.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je odpotoval v tujino. Začasa njegove odсутnosti ga bo nadomestoval minister za trgovino in industrijo dr. Milan Vrbanič.

O propagandi za pogozdovanje in o tem, kdaj je najprimernejše saditi to ali ono vrsto drevoja, so bile zadnje dni posvetovanja v ministru za gozdove in rudnike. Na tem posvetovanju so zastopniki posameznih človekoljubnih in kulturnih društev kakor tudi odposlanci prizadetih ministerstev ugotovili, da je poleg prizadevanja države za ugodno rešitev tega vprašanja potrebna tudi zasebna iniciativa, ki naj bi z vzgojnimi pripomočki pripravila ljudstvo na to akcijo in popularizirala misel o pogozdovanju goščav. Izvoljen je bil za to poseben odbor, ki bo sestavil pravilnik o svojem delovanju. 10. oktobra bo še ena konferenca, s katero se bo delo začelo. Sedež tega odbora bo v Belgradu. Ustanovljeni bodo podobni odbori tudi v posameznih banovinah in okrajih.

Ameriške likerije izdelujejo tudi iz dalmatinskih višenj, kar dokazujejo večja tovrstna naročila v Dalmaciji. Za dalmatinske višnje se ameriške tvrdke zelo zanimajo. Pred kratkim je prepeljal italijanski parnik »Brindisi« preko Trsta proti New Yorku nad pol vagona suhih višenj.

Držno tatvino so izpeljale ciganke v bližini Tuzle. Bilo je teh tudi pri nas neljubih gostov, kar 16 skupaj. Vse hkrati so prišle v neko hišo. Dve, tri so se hitro zapletle v pogovor z gospodinjo, ki je bila sama v hiši, vse ostale pa so začele gledati naokrog, kje bi kaj izmaknile. Prav tako so se vedle, kakor da bi prišle domov. Ko je gospodinja videla, kaj se prav za prav godi, je začela klicati na pomoč. Prišlo je nekaj fantov iz sosesčine, ki pa so jih ciganke vse od kraja začarale, tako da niso mogli storiti ničesar. Medtem pa je prišel domov gospodar, ki je kar s pestmi skušal pregnati vsiljive ciganke. Neka ciganka je pri tem padla na tla in hlinila nezavest. Gospodar se je kar ustrašil, če jo morda ni malo preveč udaril in jo je začel polivati z vodo. Medtem pa so mu ostale ciganke pokradle 15.000 dinarjev. Ko je gospodar ugotovil tatvino, je bilo že prepozno. Ciganke so jo že popihale in po sosednih gostilnah na hitro roko zapravile denar. Sicer so jih res prijeli in zaprli, toda kaj, ko gospodar denarja ne bo videl več.

Združanje slovenskih slepih intelektualcev je bilo ustanovljeno pred nedavnim. Bil je to prvi dan tudi prvi njihov kongres, in sicer v Zemunu. Udeležili so se ga poleg Srbov in Hrvatov tudi zastopniki in Bolgarske, Češkoslovaške in Poljske. Ker ni bilo na tem kongresu zastopnikov iz vseh slovenskih držav, je bilo sklenjeno, da se bo Združjenje imenovalo samo slovensko, ne pa vse-slovensko. Vsaka štiri leta bo sedež tega združenja v drugem mestu. Za prva štiri leta so se odločili za Zemun.

Kmetje si sami grade šole v vasi Opatovac pri Novi Gradiski. Otroci so morali dosedaj hoditi v šolo v zelo oddaljene vasi, v kolikor so sploh hodili. Posebno pozimi to ni nič kaj prijetno, kar vedo tudi pri nas tam, kjer morajo otroci vsak dan hoditi po uro in več daleč v šolo. Hvala Bogu je takšnih krajev pri nas že od sile malo. Kmetje iz Opatovca so dolgo časa prosili za podporo, da bi si mogli zgraditi šolo, nazadnje pa so se naveličali vlagati prošnje in iskati priporočil pri raznih znanih, ki imajo kaj moči, in so se odločili, da kar sami začno z delom. S svojimi denarjem so si dali napraviti načrte, nato pa so pridno prišli za kramp in lopato. Vsa dela opravljajo domači zidarji in domači delavci brezplačno. Šola bo v kratkem pod streho. Ko bo stavba dograjena tudi od znotraj, bo treba samo še učitelja, ki bo menda le prišel od kod drugod.

Za JESEN, DEŽ IN Blato

7025—44
Tople domače copate izdelane iz volnenega sukna z usnjenim podplatom in suknem medpodplatom. Neophodno potrebne vsaki gospodinj. Zenske stanejo Dinara 39.—, moške Din 49.—.

78655—658
Zadnja novost. Elegantne ženske galoše. Zgornji del je izdelan od lahkega prožnega materiala in vsled tega zelo udobne za hojo.

1977—64728
Za oficirje, podoficirje, orožnike, gospodinj. Zenske stanejo Din najdele prikladnejše obotve kot je ta. Izdelani so iz trpežnega boksa z usnjenim podplatom.

98157—660
Elegantne in močne moške galoše z specialno pojačanim podplatom. Obvarujejo Vaše čevlje pred vlagom a Vaš dom pred nesnago.

4944—724
Najprikladnejši dekliški čevlji za štrpao iz močnega usnja in usnjenim podplatom.

2495—6424
Zadnja novost. Elegantan damski čevljiček iz črnega ditina, ki popolnoma nadomesti semiš, s polvisoko peto in usnjenim podplatom.

3762—64700
Visoki otroški čevljički iz močnega masnega in nepremočljivega usnja z usnjenim podplatom. Zelo prikladni za šolsko mladino v dežju in blatu. Od 31—34 Din 69.—, od 35—38 Din 79.—.

Našim odjemalcem pripravili smo veliko izbiro obutve za vsako vreme, za vsako priliko, pritem pa za tako ceno ki odgovarja vsakemu žepu. PRIDITE, PREPRIČAJTE SE!

Bata

Nemška dekleta in fantje v narodnih nošah.

Pesniki, le bolj počasi!

Današnje pesnike je res težko tudi kaj pokritizirati, saj človek, ki dobi v roke najnovejšo pesnitvo, dostikrat res ne ve, kdo je kriv, če mu je ta ali ona pesem nerazumljiva, ali on, ali pa pesnik. Nekdo pa je le kar korajžno izrazil svoje mnenje, čeprav s tem še ni hotel povedati, da ima ravno vse prav. Takale je njegova sodba o današnjih pesnikih: »Po mojem mnenju je glavna napaka današnjih pesnikov in pisateljev v tem, ker so premalo potrpežljivi, kadar jim pade v glavo kakšna ideja. Hočejo jo na vsak način takoj spraviti na papir. Če bi imeli vsaj malo potrpljenja, bi se vsaka ideja v njihovih pesniško navdajenih glavah sama od sebe izkristalizirala in bi se otrešla vse škodljive navlake. Očiščena bi zrastle sama od sebe, kakor zrasle drevo vedno višje, dokler ne doseže svoje najlepše rasti. Tako pa seveda pesniki hite, kar le morejo, samo da je čim prej vse na papirju!«

Mestce na vodnih letalih

Prav ljubko, naravnost romantično je bilo malo kanadsko mestce ob jezeru Out. Na, pa so ga pred nedavnim do tal podrli, ali bolje povedano, kar prenesli drugam, kakor da bi bil iz samih šatorov. Ti nesrečni geologi so lepega dne začeli javnost prepričevati, da je škoda, če stoji mesto na tem kraju, kajti v teh tleh leži vse polno zlatih zrn. In zato so se res kaj hitro odločili, mestce prenesti drugam. Toda, kako naj ga prenesejo, ko v bližini ni nobenih boljših cest, železnice pa še manj. Zato so se morali odločiti za kakšno drugo prometno sredstvo. Izbrali so si kar vodna letala. Vse opravilo, ljudi in živali so začeli prevažati z vodnimi letali v novo naselbino. Mestce na vse zadnje tudi ni bilo tako majhno, saj je v njem živelo 750 duš. Vsa selitev pa je trajala le enajst dni.

Drobne

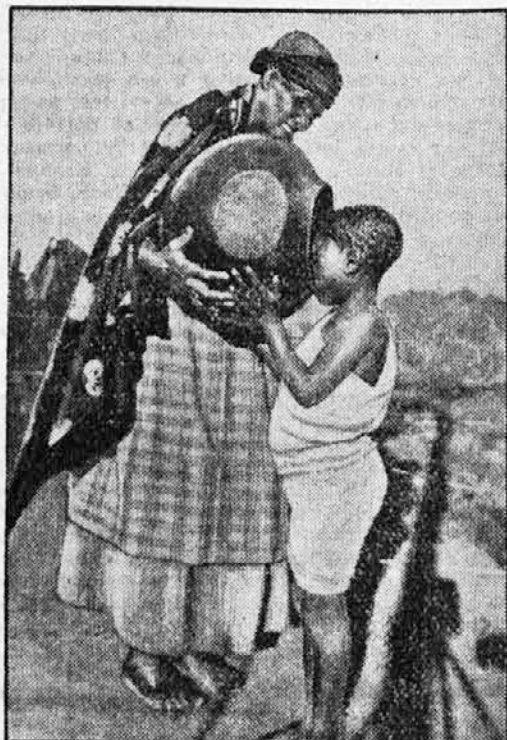
Barve po telegramu lahko pošiljajo v Ameriki, kjer so iznašli posebno napravo, ki označuje vsako barvo grafično, t. j. za vsako barvo ti ta naprava potegne svojevrstno krivuljo. Seveda je treba najprej označiti, kakšno barvo predstavlja taka in taka krivulja, ki jo je potem mogoče električno prenesti na velike daljave. Priprava, ki se imenuje fotoelektrični spektrofotometer, je tako natančna, da razlikuje dva milijona barvnih odtenkov ter je z njo mogoče doseči najfinije različice barv. Jasno je, da je tako prenašanje barv po telegramu samo zato, da kupec lahko točno pove, kaj potrebuje, da mu potem tovarna ustrezno točno po njegovi volji, kar se mora zgoditi po navadni poti: po pošti, oziroma po železnici ali drugih prometnih sredstvih.

Tri dni in dve noči je plaval na površju vode s tesno povezanimi rokami in nogami neki ribič iz Sicilije.

Prvak postrežljivosti je Wade Brown iz Brooklyna v Ameriki, ki je zložil 8000 vžgalic v obliko pol metra visoke steklenice na ozek vrat navadne zelene steklenice.

Najmanjša državica na svetu

je San Marino, ki je bila ustanovljena že v četrtem stoletju po Kr. Meri kakih 60 kvadr. kilometrov ter ima 13.000 prebivalcev. Glavno mesto je San Marino z dva tisoč prebivalci. Mesto se ponša z lepo cerkvijo, mogočnim vladnim poslopjem, pred katerim stoji zastaven spomenik Svobode in z gledališčem. Državica je sicer že od l. 1897 pod zaščito Italije, vendar ima svoje upravitelje, regente, s posebno telesno stražo, svoje vojaštvo, ki šteje 1000 mož, in svoja poslaništva.

V vročih krajih, kjer žive Zulufakri, je voda ena najdragocenejših stvari. Da je ne bi nikdar zmanjkalo, so tam v rabi veliki vrči, v katerih se voda le prehitro ne posuši. Mali Zulu si kar takole teši željo.

Slika lepe ženske rešila ujetnika

Španske državljanske vojne se je na strani rdečih udeležil tudi ameriški letalec Harold Dahl. Pred letom dni se je v Mehiki oženil ter prišel s svojo ženo v Evropo. Ko je zvedel, da rdeči dobro plačujejo najete letalce, je odšel pod izposojenim španskim imenom v Španijo. Političnega prepričanja ni imel nobenega. K rdečim ga je gnala samo želja za dobrim zaslužkom in da bi osebno spoznal vrednost ruskih letalcev, o katerih je slišal, da so med najboljšimi na svetu. Dodeljen je bil skupini ruskih lovskih letal.

Njegova žena je šla najprej z njim v Španijo, pa se je zaradi neprestanih zračnih napadov na mesto, kjer je živela, zatekla nazaj v Francijo. Dobila je službo pri nekem ameriškem orkestru, pela in plesala je po raznih nočnih zabaviščih v Cannesu in se za silo preživljala. Nato pa je zvedela, da so ji mož ujeti beli. Začela je spravljal svoj zaslužek in ko ji je mož pisal iz ujetništva, da ga bodo najbrž ustrelili, mu je poslala nekaj denarja in začela prositi poveljstvo belih, naj ji moža izpuste. Tedne in tedne se je borila zanj zaman, nato pa je pisala generalu Francu samemu, mu razložila možev položaj in nedolžnost in priložila pismo svojega slika.

Tolika požrtvovalnost in ljubkost je generala ganila, da ji je sporočil osvoboditi moža čim prej in brez običajnih pogojev. Vsa vesela je šla na mejo svojemu možu nasproti, ga pripeljala v Cannes in obsipala z vsemi dobrotami, ki jih je v ujetništvu pogrešal.

»Zakaj se pa vedno sprehejaš okoli smodnišnice?«
»Rad bi se odvadil kajenja!«

Prijetno učenje zemljepisja

Pred dvema letoma so v Angliji štiri šole (dve osnovni in dve srednji) sklenile nenavadno pogodbo z neko mornariško družbo: vsaka teh štirih šol je hotela dobiti ladjo, ki potuje s šolami sveta in katere mornarji ali vsaj častniki bi se zavezali poslati razglednice ali pisma iz vseh krajev in pristanišč, kjer se bodo ustavili. Tako bi postalo za učence zemljepisje vse bolj zanimivo in živo, kakor suhoparno opisovanje učiteljev.

Iz tega skromnega začetka so kmalu ustanovili posebno »Društvo za posvajanje ladij« (Brit. Ship Adoption Society), v katerem je vpisanih danes že 480 šol. Vsaka šola ima torej izključno pravico prejemati razno pošto iz vseh krajev sveta in z njo vred neposredna zanimiva poročila iz nepoznanih morij in ozemelj. Geslo tega društva je: Vsaj enega prijatelja v vsakem pristanišču!

Poleg svojega učenjskega in prvotnega namena pa društvo doseže in pospešuje tudi drugotni namen: spoprijateljstvo šolarjev in dijakov z mornarji, z ljudmi, ki se pehajo za svoj obstanek; koliko je med mornarji takih, ki nimajo nobenih svojcev, ki bi se veselili njihovega prihoda v domovino. Potom tega društva pa so nenadoma dobili vsi zanimivi prijatelji, ki jih ob vsakem povratku pridejo navdušeno in veselo pričakovati v pristanišče. Koliko se pri tem zbudi mornariških poklicev in koliko možnosti najde za službe, ki bi jih morda drugače nikdar ne dobil, je pa morda še najboljša stran »Društva«.

»Ali je bil moj oče zelo nasilen, ko si ga prosil, če se lahko poročiš z menoj?«
»Pa kako! Mislim, da mi bo roko odtrgal, s tako silo mi je čestital.«

Podmorske bombe, s katerimi so Angleži pred nedavnim zasledovali roparske podmornice v Sredozemskem morju.

Barve v zvitihi

Človeška iznajdljivost je zopet naredila nov korak proti deželi nenavadnih čudovitosti. Danes lahko pravilno in pošteno pobarvaš svojo sobo v istem času kot prej z lepljenjem barvastega papirja. Oblika novega barvila je ista kot oblika papirnatih preprog, ki se tako krčevito zvijejo, da jih le s težavo raztegneš. Barva je močna, oljnata, namazana na čisto tanko platno. Na zid moraš najprej namazati tanko plast cimenta ali kleja in raztegniti po njem mehke zvitihe barve, ki zakrije vse razpoke, luknjice in grde lise, ostane trdno in skoro nespremenjeno 10 do 15 let na zidu in kljubuje najhujšemu vremenu.

Egiptovske skrbi

Odkar se je egiptovski mladi kralj Faruk za-ročil s 16-letno Sasi Naz Zulfikar, prijateljico in tovarišico njegovih mlajših sester, bajnih princezin, s katerimi se je igrala po vrtovih kraljeve poletne palače Montaze, si resni egiptovski dostojanstveniki neprestano belijo glave s kočljivim vprašanjem, kako zadovoljiti svetne oblasti in ljudsko radovednost in verske postavbe. Ali se bo mlada kraljica po svoji poroki, ki bo menda šele drugo leto, smela pokazati ljudem ob strani svojega moža in z »golim« obrazom, ali pa bo morala ostati, kakor vse muslimanske žene izven Turčije za zamreženimi okni harema.

Če stori prvo, bo prekršila svete postavbe kralja Fuada, ki je zahteval vestno izpolnjevanje verskih postav. Kaj pa potem pomaga biti kraljica in lepa kraljica, če se pa človek ne sme pokazati v javnosti!

Najbrž bo storila tako kakor njena prednica, ki sicer ni živela strogoga »sazidanega« življenja, vendar pa vsaj javno ni kršila islamske »ramežljivosti«.

Pa tudi kralj mora pred svetom rešiti svojo čast, da ga ne bodo devali v nič, ker se misli poročiti z navadno meščanko. Zato je očetu svoje zaročenke podelil naslov »pašer«, svojo bodočo ženo pa je odlikoval z redom El Kamel prve stopnje. Zanimivo je tudi to, da po islamskem obredu ne bo smela priti k poroki osebno, ampak jo bo zastopal njen oče, ki bo mesto nje podpisal ženitveno pogodbo.

»Moja žena že dve leti uporablja gumijast valjar, da bi shušala.«
»Ali je kaj uspeha?«
»Valjar je res že precej shušal.«

Radio

Drugi programi

Sobota, 2. okt.: 12 Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Cas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14. Vreme — 18. Za delopust (igr. Rad. orkester) — 18.40 Zabayne oddaje v prihodnjem letu (g. prof. N. Kuret) — 19. Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20. O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Pratika za mesec oktober ali vinotok. Besedilo napisal Niko Kuret, izvajajo člani radij. igral. družine — 22. Cas, vreme, poročila in spored — 22.15 Koncert Radijskega orkestra.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 2. oktobra. Belga: 20.00 Operni odlomki — Zagreb: 20.00 Skladbo Lisinskega; 20.30 Pesta ura; 21.30 Pihala — Dunaj: 19.50 Opereta »Besna Tereza«; 21.45 Sonata za violino in klavir; 22.20 Plesna glasba — Budapešta: 20.15 Gledališki večer; 22.10 Salonski orkester; 23.15 Plesna glasba — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba; 21.00 Glasbeni večer — Rim-Bar: 21.00 Igra — Praga: 20.05 Pester koncert; 21.00 Orkestralni koncert — Varsova: 20.00 Solistični koncert; 21.00 Večerni koncert; 22.00 Orkestralni koncert — Berlin: 20.00 Operetna glasba — Königsberg-Hamburg-Köln-Stuttgart: 20.00 Paradne koračnice — Lipsko: 20.00 Jugoslovanski večer — Frankfurt: 20.00 Vojška godba — Beromünster: 19.55 Sekstet; 21.55 Opera in operetna glasba; 22.15 Kavarniška godba — Strasbour: 21.30 Pester večer.

Prvega v mesecu:
»No, zdaj je pa že dovolj, 7.50 dinarja res še manjka, pa naj bo!«

M. Jacoby - R. Leigh:

Poročnik indijske brigade

»Meni je, kakor da sem vse to sanjal!«

Randall in Baralay sta vstala in stopila do nizkih mizic, kamor so služabniki postavili pladnje. Kakor da sta se domnila, sta si oba hkrati natočila kozarce.

Randall je vzkliknil Vickersu, ki je tudi vstal:

»Pozabimo!«

Vickers in Person sta se jima pridružila in vsi so nadušek zvrnili kozarce. Vino je bilo hladno in sladko.

Nato je dejal Vickers:

»Prav ste rekli! Take stvari mora človek pozabiti, če hoče kot častnik živeti v Indiji.«

Ta trenutek sta prišla v dvorano Surat kan in sir Harcourt, takoj za njima pa še ostalo maharadževo spremstvo, ki se je udeležilo svečanega sprejema gostov, pozneje pa se je bilo umaknilo.

»Upam, gospoda, da ste teh nekoliko minut prijetno preživeli.«

Maharadža se je zdaj z vsakim svojih gostov razgovarjal v angleščini. Za slehernega je imel kako prijazno besedo in nihče si ni mogel niti v sanjah misliti, da prav te trenutke zori v njem usoden sklep. Drugi indijski dostojanstveniki so ves ta čas stali nepremično v ozadju kakor kipi, kakor okrasje te čarobne palače...

Ujede v zlati kletki

Surat kan je za tem svoje goste peljal po vseh večjih in pomembnejših prostorih v svoji palači. Pokazal jim je dvorano z orožjem, kjer so videli najredkejšo primere tujega, starinskega orožja. To je bil pravi muzej. Angleži se kar niso mogli nagledati teh redkih, prekrasnih predmetov, izmed katerih so nekateri bili vredni bajnega denarja, ker so bili vsi okrašeni z dra-

gulji. Tu so bili meči, ščiti, kopja, handžarji, puške, samokresi in še veliko drugih vrst orožja, kakršnega ti Evropani sploh še niso videli.

Gospodar jim je z očitnim zadovoljstvom razkazoval in razlagal posamezne kose v zbirki. Na obrazu mu je bilo videti, kako je na to bogastvo ponosen.

Skoraj vse dvorane so bile obložene z belim marmorjem, tla pa so bila iz posebne vrste kamna, ki je bil tako gladek in se je tako lesketal, da se je človeku zdelo, kakor bi hodil po steklu ali po bleščeči se vodni gladini.

Po nekaterih prostorih je prihajala svetloba s stropa, drugod so jo dajala spet visoka, ozka okna, ki so bila zavarovana z zlatim omrežjem, izdelanim v slogu starega indijskega vezanja.

Bilo je polno manjših soban s krasnimi preprogami po zidovih in po tleh.

Surat kan je peljal goste tudi skozi nekaj svojih zasebnih prostorov. Njegova delovna soba je imela evropsko pohištvo; nad črnim pisalnikom je visela na zidu velika oljnata slika v pozlačenem okviru: podoba kraljice Viktorije...

Sir Harcourt, pa tudi ostali Angleži so se takoj domislili, da je to spet ena izmed zvitihi potez indijskega kneza, ki je s takimi komedijami, kakor je bila ta slika, ki so jo gotovo obesili tja šele danes, znal tako spretno zakrinkavati svoja čustva.

Pred vsakimi vrati so stali Suratovi gardisti, zastavni Indijci, črni brad in s kopjem v roki.

Nenadno so zaslišali ostre krike.

Častniki so se zdrznili, Surat kan pa se je nasmehnil in z roko pokazal na neka vrata.

Angleži so stopili v veliko dvorano, kjer je na sredi stala velika kletka, vsa iz marmorja in zlatega omrežja. V tej kletki so bili »kraljevi sokoli« in druge ujede.

Mladi častniki so začudeno gledali to kletko. Ti črni in sivi ptiči, ki so nepremično sedeli na zlatih palicah, zdaj pa zdaj vzkriknili in se zakrohotali s hripavim glasom, so v tej beli, bleščeči se dvorani na človeka strahotno, pošastno učinkovali, da so mladi Angleži stali kakor prikovani pred veliko kletko.

Zdelo se je, da je Bearson postal nemiren, ker je zašepetal Vickersu:

»Kako more imeti ujede v tej dvorani, ki vsa dehti po lepoti?«

Vickers se je nasmehnil:

»Ne pozabite, da je to drug svet... Indijcem ni strašno vse tisto, kar se nam zdi pošastno... Te ptice so okrasje Suratovih salonov.«

»Pomislite, če bi nekaj teh ptičev nesel s seboj v Anglijo, kadar pojdem na dopust! Naše dame bi se vse onesvestile, če bi jim človek namesto šopka dal kletko s to ostudno perjadjo.«

»To je stari simbol kraljev...« je pripomnil sir Harcourt, ki se je približal častnikom.

»Take simbole morejo imeti samo divjaki!« je odvrnil Pearson s pritajeno ogorčenostjo.

Vickers mu je položil roko na ramo in mu dejal:

»Pomirite se, dragi prijatelji! Vsak narod ima svoje navade, in verjemite mi, da se nekaj naših angleških izročil in navad mora marsikaterim divjakom zdeti smešnih in divjih.«

Sir Harcourt je zakašljal, ker se jim je zdaj spet približal Surat kan, ki se je nekaj časa razgovarjal s svojimi spremljevalci. Zdelo se je, da je najbrž slišal zadnje besede mladega Pearsona, zakaj šel je naravnost proti njemu in dejal s prijaznim nasmehom:

»Nič, nič, mladi prijatelj, imate čisto prav. Vsak narod kaže sledove svojih nekdanjih nagonov. Indijcem je zares prirojena nekaka okrutnost, ki se pa le redko kdaj pokaže. So nagoni, ki so zakopani na dnu naše duše, ki pa se prebude, kadar jih podžge ogenj sovraštva in maščevanja...«

In Surat je pogledal Harcourtu naravnost v oči:

Harcourt se je takoj znašel in mu vljudno odvrnil:

»Visokost, imate docela prav. Samo da ti nagoni niso lastni le Indijcem, marveč so to prvotna čustva vsakega človeka, torej tudi vseh narodov. Tudi mi Angleži utegnemo biti okrutni, kadar se v nas razgore nagoni srda in maščevanja...«